

Drejebog for: Temadag 3 – Pårørende samarbejde - Retsstilling og selvbestemmelse

Tid: 6 timer (360 min)

Deltagere: Demenskoordinator/-konsulent og nøglepersoner

Tid	Programpunkt	Formål	Proces
9.00 – 9.15 15 min	Velkommen og dagens program.	At introducere dagens program og forbinde dagen til Demensrejseholdets forrige aktiviteter (Temadag 2 og læringsgrupper).	Konsulenten introducerer dagens program, herunder: <ul style="list-style-type: none"> • Repeterer Demensrejseholdets fokus på de to ben (indhold og proces). • Hører deltagerne om de har gjort sig nogle refleksioner siden sidst. • Supplerer med opsamling/refleksion fra sidst i relation til dagens tema.
9.15 – 10.00 45 min	Opsamling fra sidst.	At: <ul style="list-style-type: none"> • Repetere faglige begreber fra Temadag 2. • Sætte faglige ord på de handlinger, medarbejderne har gjort siden sidst. 	Konsulenten introducerer til en øvelse: <ul style="list-style-type: none"> • Interview hinanden (trio øvelse). Spørg for eksempel om: <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Hvordan er det gået med de opgaver, du stillede dig selv sidst?</i> ○ <i>Hvad har du prøvet? Hvilken effekt havde det, du prøvede?</i> Konsulenten opsamler kort i fællesskab med en kobling til det teoretiske indhold fra Temadag 2 og læringsgrupperne.
10.00 – 10.10 10 min	PAUSE		
10.10 – 10.40 30 min	Pårørendesamarbejde.	At skabe refleksion over udfordringer ved at være pårørende til et menneske med demens.	Konsulenten holder oplæg om: <ul style="list-style-type: none"> • Pårørendeland vs. medarbejderland. <ul style="list-style-type: none"> ○ Hvad karakteriserer de to lande? Hvilke sprog taler vi, hvilken kultur er der - forventet adfærd, hvordan er vi sammen, landskab/omgivelser osv.? • <u>Personaleland:</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Faglig viden, gruppe, styret af fornuft, taler fagligt sprog. Omgivelser = arbejdsplads. Opgave = at passe mennesker med demens.

			<ul style="list-style-type: none"> • <u>Pårørendeland</u>: Personlige erfaringer, individuelle, styret af følelser, taler ikke fagligt sprog. Omgivelser = hjem for min kære/privat. Opgaven = at sikre min kære får den bedste pleje (kvalitetskontrol). <p>Konsulenten giver konkrete eksempler og understreger pointen om, at 'bolden ligger hos "os"'. Konsulenten introducerer til en øvelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad ville du være opmærksom på, hvis du var pårørende? • Hvordan er kulturen/praksis på jeres plejecenter i forhold til at tage kontakt til de pårørende?
10.40 – 10.50 10 min	PAUSE		
10.50 – 11.20 30 min	Perspektivskifte i samarbejde med de pårørende	At sætte fokus på betydningen af at arbejde med perspektivskifte i forhold til de pårørende.	<p>Konsulenten introducerer til en øvelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hold på 4 -5 personer. <ul style="list-style-type: none"> ○ Fortæller om et samarbejde med en pårørende, som er godt. ○ Interviewer ud fra spørgeguide (se slide). ○ De andre lytter efter "det, der virker" og noterer dette. ○ Efterfølgende forbereder gruppen et oplæg i forhold til: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Handlinger som styrker samarbejdet med de pårørende.
11.20 – 11.40 20 min		At fremlæggelse gruppearbejde.	<p>Konsulenten samler op og faciliterer fremlæggelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hver gruppe får lov til at fremlægge. • Der spørges ind til handlinger (konkretiseres og perspektiveres) og noteres på flipchart.
11.40 – 11.45 5 min	Opsamling. Afrunde tema om pårørende samarbejde.	At afrunde tema og skrive tanker i logbog med henblik på at skabe refleksion og skabe læring.	Konsulenten opfordrer deltagerne til at notere i logbog, herunder hvad de tager med sig i relation til pårørendesamarbejde.
11.45 – 12.15	FROKOST		

30 min			
12.15 – 12.45 30 min	Retsstilling i forhold til mennesker med demens.	<ul style="list-style-type: none">• At skabe viden om og forståelse for, at mennesker med demens har de samme rettigheder som alle andre mennesker.• At nøglepersonerne har kendskab til gældende lovgivning og ved, hvem de skal kontakte i forbindelse med magtanvendelse.	<p>Konsulenten holder oplæg om:</p> <ul style="list-style-type: none">• Almene menneskerettigheder: Intentionen med lovgivningen er at sikre det enkelte menneske.<ul style="list-style-type: none">○ Grundloven, eksempelvis<ul style="list-style-type: none">▪ §71 om den personlige frihed, herunder også den fysiske bevægelighed.▪ §72 om boligens ukrænkelighed.○ FN's Handicapkonvention fra 2009 om at sikre, at personer med handicap ikke bliver diskrimineret.<ul style="list-style-type: none">▪ Nogle mennesker skal have hjælp til at opretholde deres selvbestemmelsesret. De er afhængige af, at nogen hjælper dem med at udnytte de rettigheder, de har. <p>Konsulenten forklarer kort om serviceloven og opfordrer nøglepersonerne til at indbyde med deres viden omkring gældende lovgivning.</p> <p>Konsulenten præsenterer lovgivning, der giver ret til indgreb i selvbestemmelsesretten:</p> <ul style="list-style-type: none">• Servicelovens regler om offentlig omsorgspligt.• Servicelovens regler om tvang i forbindelse med omsorg.• Psykiatrilovens regler om tvang i forbindelse med behandling<ul style="list-style-type: none">○ (Sundhedsfaglig behandling kan ALDRIG gives med tvang i en plejebolig).• Opmærksom på nødret og nødværge.• Den falske diskussion: At diskutere ”skal, skal ikke” (i forhold til magtanvendelse). I stedet tale om ”HVORDAN”.• At finde balancen... VÆGTEN med Selvbestemmelse, Målgruppe og Omsorgspligt <p>Fokus på at:</p> <ul style="list-style-type: none">• Pædagogik handler om at få nogen til at gøre noget, de ellers ikke ville have gjort (magt).

			<ul style="list-style-type: none">• Vi skal have blik for dette, når vi forsøger at motivere, strukturere, styre m.v.• Hvornår er noget er magt? Og dermed et indgreb i vedkommendes selvbestemmelsesret. Kan det aflæses af vedkommendes kropssprog? – Er det når vi fortsætter med en handling efter at borgeren har modsat sig.• Dilemmaer:<ul style="list-style-type: none">○ Individuel retssikkerhed vs. Regler for fællesskabet (husregler – obs på reviderede lovgivning). (Mennesket med demens bor efter Almen Boligloven, dvs. at det ER deres bolig – også fællesrummet).○ Arbejds miljøloven vs. Retten til selvbestemmelse – et uløst dilemma (eks. må borgeren ryge i sit eget hjem?). <p>Konsulenten forsøger at holde oplægget kort og lægge op til, at deltagerne selv kan søge mere viden. Konsulenten kan veksle mellem slides og om emnerne skal præsenteres på powerpoint eller tavle. Konsulenten præsenterer det hjælpsomme spørgsmål.</p>
12.45 – 13.00 15 min	Praksis i min kommune.	At sikre, at nøglepersonerne har kendskab til praksis for indberetning af magtanvendelse i deres kommune.	Konsulenten holder oplæg om: <ul style="list-style-type: none">• Hvem der skal kontaktes og involveres ved tilfælde af magtanvendelse i deres kommune.• Hæftet ”Magtanvendelse i forhold til personer med betydeligt og varigt nedsat psykisk funktionsevne – Til fagpersoner” fra Socialstyrelsen.<ul style="list-style-type: none">○ Kan bruges som ”opslagsværk” for nøglepersonerne.
13.00 – 13.10 10 min	PAUSE		
13.10 – 13.40 30 min	Gruppearbejde om etisk dilemma.	<ul style="list-style-type: none">• At træne interviewredskaber.• At skærpe bevidsthed om de fine grænser i det indbyggede etiske	Konsulenten introducerer til gruppearbejde. Konsulenten inddeler deltagerne i grupper af 3 personer og præsenterer opgaven (se slide). Øvelsen: <ul style="list-style-type: none">• Tag udgangspunkt i en praksisoplevelse, hvor du har stået i et etisk dilemma mellem omsorgspligt og selvbestemmelsesret.

		dilemma omkring omsorgspligt og selvbestemmelsesret.	<ul style="list-style-type: none"> • Derefter 1 runde af 10 min, hvor fortæller beretter om etisk dilemma. • Dernæst en fælles refleksion i gruppen.
13.40 – 14.00 20 min.	Opsamling	At stille fokus på de gode spørgsmål og perspektivskift (proces) samt de etiske dilemmaer omkring omsorgspligt og selvbestemmelsesret (indhold)	<p>Konsulenten opsamler og spørger til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om der er noget, nøglepersonerne særligt har hæftet sig ved? • Om der er noget, de undrer sig over? • Om der er noget, der har givet anledning til refleksion? • Hvilke spørgsmål kan man stille for at blive klogere på et etisk dilemma omkring omsorgspligt og selvbestemmelsesret? <p>Deltagerne opfordres til at skrive tanker i logbog løbende.</p>
14.00 – 14.10 10 min	PAUSE		
14.10 – 14.50 40 min	Magtbegreb i professionelt perspektiv.	At nøglepersonerne får en forståelse for det ulige magtforhold, som er indbygget i den professionelle relation.	<p>Konsulenten holder oplæg om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begrebet ”magt” samt det ulige forhold mellem professionel og mennesket med demens. • Hvordan vi taler om Magten. • Den lille magt. <p>Konsulenten præsenterer en øvelse.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tal sammen 2 og 2 – Taler I om magten? <p>Konsulenten holder et afrundende oplæg omkring fokus på forebyggelse af magt, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det professionelle ansvar i forhold til at sørge for, at de almenmenneskelige rettigheder for mennesket med demens tilgodeses og opretholdes. • De særlige dynamikker, der opstår i en gruppe. • Opmærksomhed på at afgive magten i alle de situationer, det er muligt. • At arbejde i spændingsfeltet mellem det enkelte menneskes selvbestemmelsesret og omsorgspligten som professionel

			<ul style="list-style-type: none"> ○ Det etiske dilemma. Hvordan forholder vi os til og arbejder med disse? <p>Konsulenten stiller refleksionsspørgsmål i plenum eller grupper, såsom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eksempler på hvordan vi kan afgive magten – hvad gør vi helt konkret? • Hvordan ser vi, at borgeren føler sig bestemt over (adfærd). • ”Den lille magt” (med eksempler). • Det er vigtigt hvilke spørgsmål, vi stiller os selv (se slide).
14.40 – 15.00 10 min	Opsamling og afrunding.	<p>At:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skabe refleksion over dagen og deltageres lektier til næste gang samt forpligte deltagerne hertil. • At øve sig i at sætte på de ting, man oplever/lærer samt lade sig inspirere af hinanden. 	<p>Konsulenten introducerer til en øvelse og opfordrer til at notere i logbog:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke nye handlinger har eftermiddagen givet anledning til? <p>Konsulenten opsamler kort øvelsen i fællesskab og noterer på flipchart. Konsulenten afslutter dagen ved at spørge i plenum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan gik dagen? • Hvad var godt, hvad var mindre godt? • Afsluttende kommentarer? <p>Konsulenten opfordrer til at notere i logbog.</p>